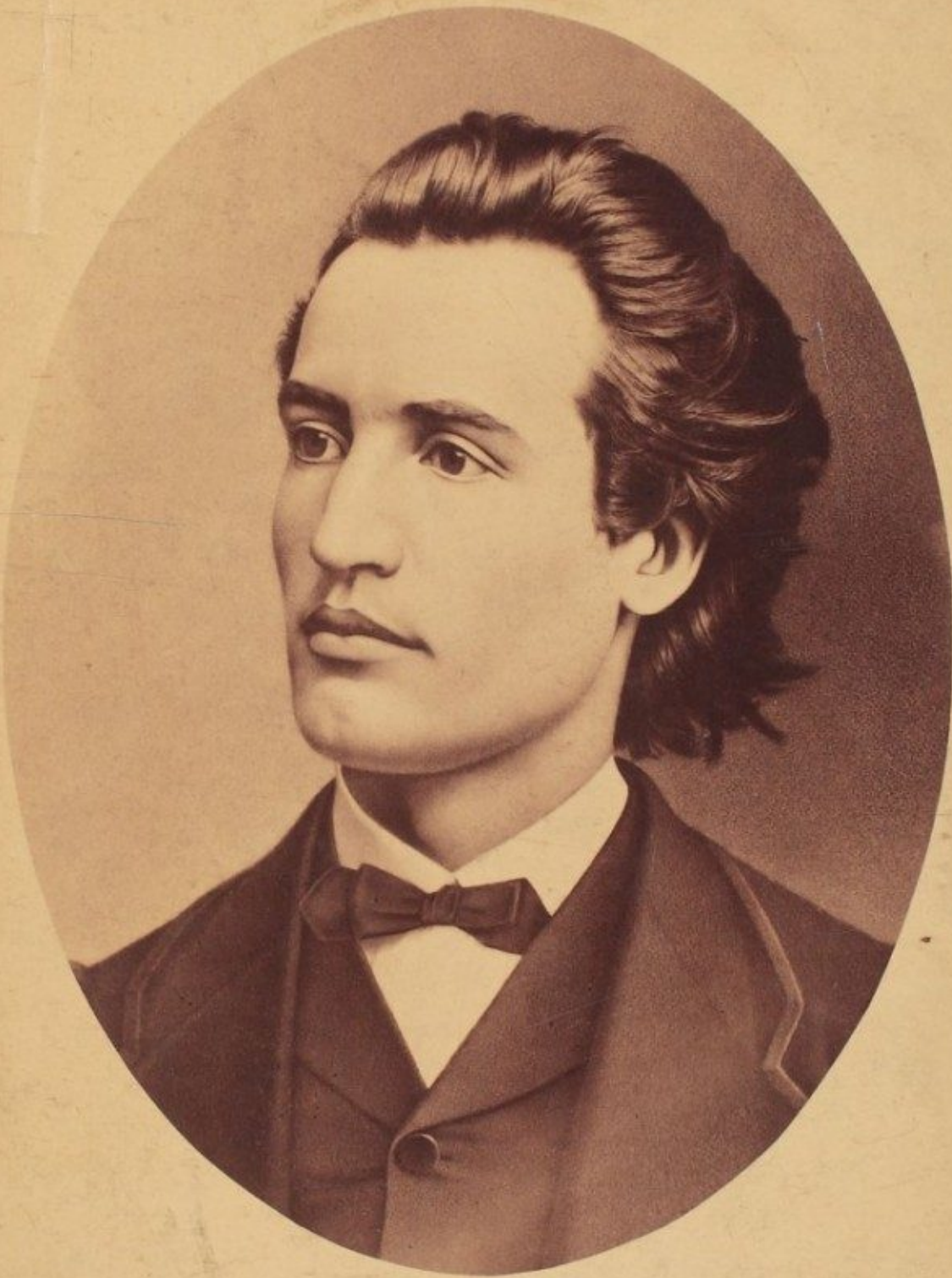

**[„CONTELE WOLKENSTEIN S-A
ÎNTORS”] – de Mihai Eminescu
[3 aprilie 1882]**

M. Eminescu de Mari

Bernhard Brandt

JASSY.

Contele Wolkenstein s-a întors din Paris la Viena și, după mărturisirile sale proprii, e foarte mulțumit de rezultatele misiunii lui în cestiunea Dunării.

„Pester Lloyd” ne spune că aranjamentul pe care contele l-a pus la cale cu d. Camille Barrere, delegatul Franței în Comisiunea Europeană din Galați, e de pe acum sigur de consentimentul Germaniei și al Franței, precum pe de altă parte e de asemenea aproape sigur că Austria nu ar tăgădui punerile la cale ale plenipotențiarului ei. Amănuntele acestor puneri la cale nu sunt cunoscute încă, deci nu se poate aprecia dacă Austro-Ungaria are cauze de-a împărtăși pe deplin satisfacțiunea ce-o simte contele. Dacă e adevărat, zice organul oficios al guvernului unguresc, că, precum se exprimă contele, noi am turnat apă în vinul nostru și că am sacrificat multe din pozițiunile noastre esențiale chiar, atât ale punctului nostru de plecare, cât și ale propunerii Barrere, atunci, în dorința noastră de-a înlătura neîncrederea celorlalte puteri și de-a mântui cu agitația politică care fără trebuință s-a atârnat de cestiunea aceasta, am mers învederat până la acea margine delicată unde începe însăși sacrificarea drepturilor noastre, ba poate chiar dincolo de această margine. Câtă îndealmintrelea să așteptăm indicațiuni mai exacte asupra compromisului până a fi în stare de-a judeca cu temei în cestiunea aceasta. Altfel desfășurarea afacerii e departe de a fi ajuns la capăt. Vor trebui silințe nouă pentru a câștiga și consentimentul celorlalte puteri și în urmă abia proiectul se va putea supune aprobării Comisiei Internaționale a Dunării. Redeschiderea sesiunii acestei Comisii era fixată pentru ziua de 24 aprilie, însă răstimpul scurt care ne desparte de termenul acesta nu credem să ajungă pentru toate preparativele ce sunt a se face, încât e cu puțință ca începutul sesiunii extraordinare să se amâne pe mai târziu.

Îngrijirile lui „Pester Lloyd”, că d. contele ar fi trecut dincolo de marginea delicată unde începe sacrificarea a chiar drepturilor Austro-Ungariei sunt îngrijiri ele înșile de-o

natură foarte delicată și dovedesc o stare de extremă nervozitate. D. contele n-a putut trece dincolo de acea gingașe margine de vreme ce Austro-Ungaria nu are în apele Dunării de Jos nici un drept, absolut nici unul decât doar acela pe care-l are China și Japonia și orice altă putere de pe glob: dreptul liberei navigațiuni. Interese o fi având, nu tăgăduim, dar drepturi nu are, și o dovadă că nu le are e că umblă după ele cu lumânarea și poate că va găsi din nou ceea ce caută: pricină și ceartă.

Și sperăm că nici nu le va avea până când Austro-Ungaria se va sili din răspuțeri să rămâie străină poporului românesc, până ce acest popor nu va avea dincolo de munți un teren public de dezvoltare cum îl au celelalte. Până ce domni maghiari vor pretinde a-l maghiariza cu de-a sila zece milioane de guri și zece milioane de inimi vor striga în contra Austro-Ungariei, căci politicește putem fi despărțiți, dar unitatea noastră de rasă și de limbă e o realitate atât de mare și de energică încât nici ignoranța, nici sila n-o pot tăgădui. Ei, să nu fi trăit Matei Basarab, nici Teofan al Ardealului, nici Varlaam al Moldovei, să nu fi fost suta a șaptesprezecea cu eroii și cugetătorii ei, vă puteați bate joc de noi încă mult timp, dar astăzi nu se mai poate. Azi limba este una de la Satmar pân-în Cetatea Albă de lângă Nistru, de la Hotin pân-în Granița militară, azi datina e una, rasa e una și etnologic e unul și același popor, care nu mai doarme somnul pământului și a veacurilor.

Ceea ce numesc maghiarii ideea lor de stat e istoricește un neadevăr și, ca realitate etnologică, asemenea un neadevăr. Încă din suta a treisprezecea poporul românesc avea ținuturile lui proprii, legea lui proprie – antiquam et approbatam legem -, principii proprii, autoritățile proprii elective, fără nici un amestec din partea Coroanei ungurești. Era un neam de ostași, oameni de arme, un popor aliat maghiarilor, nu supus lor, atât de puțin supus încât notarul regelui Bela nu se sfiește a-și încuscri pe cei întâi regi de rasă arpadiană cu

fiicele Domnilor români anteriori înființării statelor dunărene. Notarul poate fi apocrif, poate fi dintr-un veac mai târziu, dar psihologic și pentru respectul ce-l are pentru poporul nostru e desigur o probă când lasă să răsară chiar dinastia cea mai veche maghiară din leagănul unei mume române. Dar s-au întins românii, dar au cuprins ținuturi în cari nu fuseseră, dar dintr-un mic neam de ostași a devenit un mare neam de agricultori? Afacerea lor. S-au întins prin dreptul cel mai sfânt din toate, prin dreptul muncii. Cu munca și-a procurat pământul strămoșesc și, prin colțurile unde intraseră străini, cu munca-l va și ținea. Dacă iobăgia a existat, ea a fost un contract de muncă și această muncă seculară au cucerit Ardealul. Ați condamnat părți întregi ale poporului nostru la iobăgie, repetând asupra-i blestemul ce Dumnezeu l-a rostit asupra lui Adam: „În sudoarea frunții tale îți vei câștiga hrana de toate zilele”! Dar rasa de stăpânitori fino – tartari a uitat că Dumnezeu nu poate blestema, că blestemul biblic a fost o binecuvântare, căci în acea muncă era viitorul poporului românesc, în acea muncă numărul lui mare, sănătatea [in]extricabilă a sufletului și a trupului lui. Prin muncă și-a cucerit ținuturile, prin muncă a ajuns a se cunoaște pe sine însuși, prin muncă a ajuns acolo încât îi e rușine și silă de a deveni maghiar.

Dacă dar din realitatea că există negoț austriac pe Dunărea de Jos, și există pentru că am îngăduit să existe, poate rezulta ceva, din realitatea și mai mare că o jumătate a poporului românesc trăiește în statul Habsburgilor – pe cari Dumnezeu să-i aibă în sfânta sa pază – rezultă în mod legitim așteptarea ca să ne vedem respectată limba, datina, individualitatea noastră etnică, bunurile conștiinței noastre. Pacea națională cată să precedeze pacea economică. Când poporul românesc va avea în monarhie drepturi egale cu cele ce le au croații, polonii, cehii, Austro-Ungaria va înceta de-a fi un stat străin pentru noi și puțin ne va păsa dacă produsele Ardealului românesc ar inunda piețele noastre ori viceversa. Poporul românesc, politicește despărțit sub doi

monarhi, ar forma două zone deosebite de producțiune și de schimb și nu ne îndoim că român cu român s-ar înțelege și că niciodată n-ar mai fi vorba de conflicte economice, nici de aversiuni politice între monarhia habsburgică și statul latin de lângă Dunăre.

E adevărat că pretutindenea – chiar în statul României – poporul românesc este asuprit, că, precum în Ardeal, și aci i s-au superpus pături de străini cari falsifică și împiedică dezvoltarea lor. Lupta în contra rămășițelor fanariote de la noi, pentru cari patriotismul și naționalitatea sunt niște mărfuri ce se cumpără la mezat prin pensii reversibile, propuse de fanariotul Giani și primite de fanariotul C. A. Rosetti, e o luptă foarte grea și existența acestor dușmani ai românimii, predominarea lor în politica statului include pericolul permanent de-a vedea drepturile noastre pe Dunăre trădate străinului. Dar să sperăm că nu vor mai izbuti a pune la mezat decât virtuțile lor casnice prin coloanele „Pseudo-Românului”.

MIHAI EMINESCU

OPERA POLITICA

1882-1883, 1888-1889

„TIMPUL”, „ROMÂNIA LIBERĂ”, „FÂNTÂNA BLANDUZIEI”

EDIȚIE CRITICĂ ÎNTEMEIATĂ DE P E R P E S S I C I U S

EDIȚIE CRITICĂ ÎNGRIJITĂ DE MUZEUL LITERATURII ROMÂNE

Coordonator DIMITRIE VATAMANIUC

Editura Academiei RSR, 1985-1989

Vol XIII

Mihai-Eminescu.Ro